

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 492/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. augusta 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 218/2016 z 30. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. októbra 2016 faxovou správou a 6. októbra 2016 poštovou zásielkou doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 218/2016 z 30. júna 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uvádzajú, že „[u]znesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8 Co 218/2016-60 zo dňa 30. 6. 2016... v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania bolo potvrdené uznesenie okresného súdu...

Uznesením Okresného súdu Námestovo sp.zn. 8 C 115/2014-45 zo dňa 19. 1. 2016 bol náš návrh na povolenie obnovy zamietnutý a bola nám uložená povinnosť nahradiť žalovanej 1/ rade trovy konania...“.

Sťažovatelia namietajú, že «[o]dporca /Krajský súd v Žiline/ svojím postupom vo veci Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 218/2016 porušil naše základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a naše právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z týchto dôvodov:

1./ *Odporca a ani prvostupňový súd /Okresný súd Námestovo/ nám, sťažovateľom v 1. a 2. rade a ani nášmu vtedajšiemu advokátovi [REDAKOVANÉ] do dnešného dňa nedoručili vyjadrenie žalovanej v 1. rade zo dňa 15. 4. 2016 podané prostredníctvom advokáta [REDAKOVANÉ] k nášmu odvolaniu proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 8 C 115/2014-45 zo dňa 19. 1. 2016...*

2./ *Podľa nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci /vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu/ musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky a medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách /nález sp. zn. I. ÚS 269/05/. Právo na spravodlivé súdne konanie zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania.».*

Sťažovatelia v súvislosti so svojou argumentáciou poukazujú na judikatúru ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 14/2001, sp. zn. II. ÚS 132/2002, sp. zn. III. ÚS 171/2006, sp. zn. I. ÚS 1/95, sp. zn. II. ÚS 21/96, sp. zn. I. ÚS 4/00, sp. zn. I. ÚS 17/01, sp. zn. II. ÚS 209/06, sp. zn. I. ÚS 269/05, sp. zn. I. ÚS 26/94, sp. zn. I. ÚS 23/06, sp. zn. II. ÚS 122/05, sp. zn. IV. ÚS 1/02, sp. zn. II. US 174/04, sp. zn. III. US 117/07, sp. zn. III. US 332/09) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5 Cdo 200/2010 a sp. zn. 8 Sžo 36/2012).

Sťažovatelia taktiež namietajú, že „[o]dporca sa vo svojom uznesení sp. zn. 8 Co 218/2016-60 zo dňa 30.6.2016 riadne nevysporiadal s našimi námietkami prednesenými v prvostupňovom konaní a v odvolacom konaní. Odôvodnenie tohto uznesenia odporcu je nepresvedčivé, arbitrárne a nespĺňa požiadavku ústavnosti. Zásady riadneho a spravodlivého procesu vyžadovali, aby odporca na naše odvolacie námietky zaujal konkrétne a odôvodnené stanoviská. Odporca to neurobil, pretože v tomto uznesení sa s našimi námietkami ústavne akceptovateľným spôsobom nevysporiadal. Odôvodnenie tohto uznesenia je nepresvedčivé, arbitrárne a nespĺňa požiadavku ústavnosti súdneho rozhodnutia.“.

██████████ (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“) navyše namieta, že je „v napadnutom uznesení odporcu nesprávne označená, pretože v ňom nie je uvedené moje rodné priezvisko a je uvedený nesprávny dátum môjho narodenia. Ja, sťažovateľka v 2. rade som sa narodila dňa ██████████ a nie dňa ██████████, ako to uviedol odporca a aj prvostupňový súd vo svojich uzneseniach.“.

Na základe už uvedeného sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa ██████████ a sťažovateľky ██████████ na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8 Co 218/2016-60 zo dňa 30. 6. 2016 porušené bolo.“

Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8 Co 218/2016-60 zo dňa 30. 6. 2016 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Sťažovateľom [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy tohto konania v sume 454,74 EUR, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný zaplatiť sťažovateľom na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu č.ú. [REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý

je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním postupom, rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom, rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľov namietajúcich porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spravodlivosti.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľov o porušení princípu kontradiktórnosti konania a zásady „rovnosti zbraní“ ako súčasť práva na spravodlivý proces a tiež tvrdenie o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté uznesenie za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovatelia proti nemu uplatňujú.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že *«ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozhodnutie*

v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p. / nasledovných dôvodov:

Súd návrh na obnovu konania zamietol z dôvodu, že žalobcovia 1/ a 2/ ako navrhovatelia obnovy konania vo svojom návrhu súdu v predchádzajúcom konaní nenavrhlí vykonanie dokazovania znaleckým posudkom a ani žiaden znalecký posudok nepredložili ako listinný dôkaz. Objektívne im v tom v nič nebránilo, lebo rovnako si ho mohli zadovážiť počas pôvodného konania, tak ako si ho zadovážili po právoplatnom skončení konania.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu potrebnom na rozhodnutie, na jeho podklade dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednanú vec aj správne právne posúdil keď návrh na povolenie obnovy konania zamietol. Nakoľko okresný súd svoje rozhodnutie i dostatočne odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., v spojení s § 167 ods. 2, § 169 ods. 1 O. s. p., odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu uvádza, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatný rozsudok prvostupňového alebo odvolacieho súdu. uznesenie, ktorým bol schválený zmier a platobný rozkaz, ako aj rozhodnutia vydané v konaní o dedičstve s výnimkou takých rozhodnutí, ktorých zrušenie alebo zmenu možno dosiahnuť inak. Návrh na obnovu konania, teda právnym inštitútom pomocou ktorého možno dosiahnuť nápravy vo veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní zistený úplne alebo správne. Prípustnosť obnovy konania je teda možná len podľa § 228 ods. 1 O. s. p. Skutočnosti a dôkazy možno považovať za nové len vtedy pokiaľ ich účastník pôvodného konania bez svojej viny nemohol použiť, t. j. objektívne existovali, ale napríklad nevedel o nich. resp. vedel o nich. ale z nejakého dôvodu nemohli byť vykonané.

Žalobcovia 1/ a 2/ v odvolaní proti napadnutému uzneseniu za zásadné považovali nevykonanie ohliadky na mieste samom s vypočutím svedkov, ktorá by bola priniesla potrebu vykonania znaleckého dokazovania apreto predložený znalecký posudok č. 7/2014 vypracovaný znalkyňou [REDACTED] predstavuje nové skutočnosti a dôkazy, ktoré

odôvodňujú povolenie obnovy konania a tieto dôkazy neboli použité v konaní z dôvodov odmietnutia vykonať ďalšie dokazovanie prvostupňovým súdom.

Námietky žalobcov 1/ a 2/ odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

Z obsahu spisu Okresného sudu Námestovo sp. zn. 5C/62/2008 vyplýva, že zo strany žalobcov 1/ a 2/ bol v prvostupňovom konaní na pojednávaních predložený dôkazný návrh ohliadka na mieste samom, pričom okresný súd mu nevyhovel. Žalobcovia 1/ a 2/ nevykonanie tohto dôkazu namietali aj v odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Podľa odôvodnenia rozsudku č. k. 5Co/382/2011-214 zo dňa 19. 03. 2012 Krajský súd v Žiline považoval vykonanie navrhovaného dôkazu - ohliadky na mieste samom za nadbytočné, nakoľko žalobcovia nepreukázali splnenie základných podmienok vyžadovaných zákonom v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka pre vydržanie, a to vznik a existenciu oprávnenej a dobromyseľnej držby sporných nehnuteľností. Nevykonanie tohto dôkazu v súvislosti s odňatím možnosti konať pred súdom namietali žalobcovia 1/ a 2/ aj v dovolaní proti rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 7 Cdo 219/2012 zo dňa 17. 07. 2013 dovolanie žalobcov 1/ a 2/ odmietol majúci aj za to, že ak súd prípadne aj rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná (napr. preto, že sú pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.».

V súvislosti so sťažovateľmi predloženým znaleckým posudkom vypracovaným po právoplatnosti súdneho rozhodnutia v inej veci krajský súd uviedol, že „nie je spôsobilý k tomu, aby súd návrhu na povolenie obnovy konania vyhovel. Tento ako dôkaz v čase rozhodovania okresného súdu neexistoval a žalobcom 1/ a 2/ nič nebránilo si ho v tomto konaní zadovážiť a to aj bez vykonania ohliadky na mieste samom.“.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia sťažovateľov je výlučne výrazom ich odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastáva krajský súd, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Sťažovateľmi uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer,

teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľov po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Právnej argumentácii sťažovateľov chýba ústavnoprávny rozmer, v zásade len polemizuje so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu a stavia ústavný súd do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov. Sťažovatelia nepreukázali ústavnoprávnu relevanciu svojich námietok, ktoré by signalizovali možnosť porušenia označených práv.

Čo sa týka námietky sťažovateľov, že im nebolo doručené vyjadrenie žalovanej v 1. rade z 15. apríla 2016 k odvolaniu sťažovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 8 C 115/2014 z 19. januára 2016 (ďalej len „vyjadrenie“), ústavný súd uvádza, že v odôvodnení napadnutého uznesenia v súvislosti s vyjadrením žalovanej v 1. rade sa uvádza, že *„Ak žalobcovia 1/ a 2/ v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu argumentujú tým, že súd nevykonal nimi navrhnuté dôkazy a opakovane uvádzajú tie isté skutočnosti ako v návrhu na obnovu konania a na pojednávaní dňa 14. 01. 2015 poukázala na to, že súd v konaní, v ktorom rozhoduje o povolení konania, dôkazy nevykonáva, posudzuje, či sú splnené podmienky obnovy konania v zmysle ust. § 228 O. s. p. Navrhla preto, aby krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil a zaviazal žalobcov 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nahradiť jej trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní v sume 93,49 eur.“*

Z uvedenej citácie z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že vyjadrenie neobsahovalo žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, na ktorej by krajský súd zakladal svoje rozhodovanie, čo vyplýva z celého odôvodnenia napadnutého uznesenia, alebo ktorá by nebola dosiaľ sťažovateľom známa. Ústavný súd hodnotí tento procesný nedostatok krajského súdu ako jeho pochybenie. Toto pochybenie krajského súdu spočívajúce v tom, že rozhodol bez toho, aby sťažovateľom doručil vyjadrenie k ich odvolaniu, nemalo takú intenzitu, ktorá by viedla k porušeniu sťažovateľmi označeného práva na spravodlivý proces.

K námietke sťažovateľky v 2. rade, ktorá namieta nesprávne označenie jej dátumu narodenia v záhlaví napadnutého uznesenia, ústavný súd dodáva, že oprava chýb v písaní je zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016) a Civilného sporového poriadku (účinného od 1. júla 2016) v právomoci všeobecných súdov.

Z uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Navyše, obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. augusta 2017